

ECNEBİ ANONİM VE SERMAYESİ ESHAMA MÜKASEM .ŞİRKETLERLE ECNEBİ SİGORTA ŞİRKETLERİ HAKKINDA KANUN

(Takvimi Vekayi ile neşri: 30 Teşrinisani 1330 No. 2025)

(Not: Bu kanunun harçla ilgili hükümleri, (2. 7.1964-492) sayılı kanunla mülğadır) Madde 139.

(Not: 7129 sayılı kanunun 83 üncü maddesine bakınız).

BİRİNCİ BÖLÜM

Yabancı anonim ve sermayesi hisseler bölünmüş şirketlerle ilgilidir.

Madde 1. - Yabancı ülkelerde kurularak Osmanlı ülkesinde şube ve acente kurup açarak faaliyet gösterecek olan her çeşit anonim ve sermayesi hisseler bölünmüş şirketler faaliyete geçmeden önce Ticaret Bakanlığına şirketin unvanını ve kurulduğu yeri ve uyruğunu ve sermaye tutarını ve Osmanlı ülkesinde göstereceği faaliyetlerde Osmanlı mevzuatına uygun şekilde hareket etmeği kabul ettiğini bildiren bir dilekçe ile beraber Önce şirketin bağlı olduğu noterlikten ve Osmanlı sefaret ve konsolosluklarından onaylı kuruluş belgeleriyle iç tüzüğünün kopyalarını ve idare merkezinin bulunduğu ülkede yürürlükte olan yasalara uygun olarak kurulmuş ve halen faaliyetini sürdürmekte olduğunu belirten,bağlı bulunduğu hükümetçe düzenlenmiş bir belge, ayrıca şirketin iç tüzüğünde gösterilmiş olan muameleleri yapmağa ve gösterilen faaliyetlerden doğabilecek her çeşit davada şirket adına ve hebasına gerek davacı gerekse davalı sıfatıyla veya başka bir sıfatla her kademedden mahkemede hazır bulunmaya yetkili bir vekilin tayinini bildiren ve yine bağlı bulunduğu ülke noterliğinden ve Osmanlı sefaret ve konsolosluklarından onaylı ve yahut Osmanlı Ülkesinde noterlikçe düzenlenmiş bir vekaletnameyi vermeye mecburdur.

Madde 2. - Osmanlı ülkesinde daha önce kurmuş oldukları şube veya acenteler aracılığı ile bugün dahi faaliyet göstermekte bulunan yabancı anonim şirketler, bundan önceki maddede belirlenen kanunî muameleleri, işbu kanunun yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde yerine getireceklerine dair iki ay içinde Ticaret Bakanlığına veya Vilayete bir taahhütname verecekler, vermedikleri takdirde çalışmalarını geçici olarak durdurulacaktır.

Madde 3. - Ticaret Bakanlığı, birinci maddede sayılan belgelerin verilmesi tarihinden itibaren iki ay içinde yabancı şirketin işbu kanun uyarınca yerine getirmesi gerekli yasal işlemleri tamamladığını bildiren bir beyanname verecektir. İşbu beyannamenin düzenlenmesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş osmanlı altını hare alınır.

Madde 4. - Yabancı şirketler, işbu tüzüğün birinci maddesinde açıklanan hükümlere uyduktan sonra iç tüzüklerinde bazı değişiklik yaptıkları veyahut Osmanlı ülkesindeki vekillerini değiştirmek istedikleri takdirde Ticaret Bakanlığına değiştirilmiş iç tüzüğün bir adet onaylı kopyasını ve yeniden tayin ettikleri vekillerinin vekaletlerini bildiren ve bağlı "buldukları ülke noterliği ile Osmanlı Sefaret ve konsolosluklarından onaylı bir vekaletnameyi tebliğ edeceklerdir. Her şirket Osmanlı ülkesinde bir veya birkaç vekil bulundurabilir. Bundan başka yabancı şirketler çalışmalarını durdurdukları, ve iflâs ve sermayelerini değiştirdikleri veyahut başka bir şirketle birleştikleri takdirde dahi durumu Ticaret Bakanlığına bildireceklerdir ve Bakanlık keyfiyeti, masrafları Şirkete ait olmak üzere, Osmanlı ülkesinde yayınlanan bir veya bir kaç gazetede neşretmekle beraber gereğini de yerine getirecektir.

Madde 5. - Ticaret Bakanlığı iç tüzüğünde yapılan değişiklikleri kapsayan veya vekillerinin değiştirilmesinde yeni vekaletname metnini veya Şirketin yeni konusunu veya başka bir şirketle birleşmiş olduğunu bildiren bir beyannameyi bir ay içinde şirkete verecek ve bunun için bir Osmanlı lirası harç alacaktır.

Madde 6. - Şirketler bundan önceki maddenin hükümleri yerine getirilmedikçe kendileri ile mukavele akdedenlere veyahut üçüncü şahıslara karşı iç tüzüğün değiştirilmesi hükümlerinden veya dördüncü maddede gösterilen diğer tahavülâtan istifade edemeyeceklerdir.

Madde 7. - Yabancı anonim veya sermayesi hisselerine bölünmüş şirketlerin vekilleri şirket iç tüzüğünün ve ellerinde bulundurdukları vekaletnamelerin Ticaret Bakanlığı tarafından onaylı birer özetini Resmi Gazetede ve yüksel: tirajlı bir veya bir kaç gazetede ilan edecektir.

Madde 8. – Yabancı anonim ve sermayesi hisselerine bölünmüş şirketlerin acentası Osmanlı ülkesinin bir yerinde, işbu tüzükte yazılı işlemler yerine getirilip tanındıktan sonra Osmanlı ülkesinin diğer bölgelerinde açacağı yeni şube ve acentalar için tekrar söz konusu işlemleri yapmak zorunda olmayacak yalnız durumu Ticaret Bakanlığına haber verecektir. Söz konusu yeni şube ve acentaların müdürleri üçüncü maddede yazılı beyannamenin bir sureti ile, şirket iç tüzüğünde yazılı işlemleri yerine getirmeye yetkili olduğunu açıklayan şirket tarafından düzenlenmiş ve yetkili makamlarca ve noterlikçe usulüne uygun olarak onaylanmış bir vekaletnameyi haiz olacaklardır. İşbu müdürler söz konusu beyanname ve vekaletnamenin tasdikli birer kopyasını mahalli makamlara gönderecekler ve bundan başka da işbu Kanunun 4 ve 7 nci maddelerinde yazılı olduğu veçhile merkez şube tarafından yapılmış olan yayın uyarınca yerel (mahalli) gazetelerde ilan ettireceklerdir.

Madde 9. – Ticaret Bakanlığı dilekçe ile isteyenlere, daha Önceki maddelerde zikredilmiş olan bü-tün belgelerin onaylı suretlerini verecektir. Her onaylı suretin verilmesinde yirmi kuruluş harç alınır.

Madde 10. - İşbu kanun uyarınca şube veya acente kurulan yerler bağlı buldukları her yabancı anonim veya sermayesi hisselerine bölünmüş şirketler için kanuni ikametgah olup, şirketin düşebileceği anlaşmazlıklar anılan yerdeki mahkemelerin yetki alanına girer.

Madde 11. - Şube ve acenteler asıl şirketin uyuğunda olacaklardır. Şirketin işlemlerinden dolayı açılacak davalarda şirket vekilleri veya şube müdürlerinin kişisel uyrukları hiçbir zaman dikkate alınmayacaktır.

Madde 12.- Birinci ve dördüncü ve sekizinci maddelerde belirtilen kanuni işlemleri yerine getirmedikleri sebebiyle şube ve acenteleri resmen onaylanmamış olan yabancı şirketler, yetkili Osmanlı hakimleri huzurunda takip edilip Elli Osmanlı lirası para cezasına mahkum olacakları gibi işbu kanun hükümlerine uymamakta ısrar eyledikleri için şube veya acenteleri kapatılmakla birlikte bu şirketler adına ve hesabına her ne sıfatla olursa olsun muamele yapanlar da şahsen sorumlu tutulacaklardır, şurası da kaydedilir ki Osmanlı ülkesinde şube veya acentesi bulunmayan yabancı şirketler Osmanlı mahkemelerinde dava açmaya yetkilidirler.

Madde 13. - Yabancı anonim ve sermayesi hisse-lere bölünmüş şirketler Osmanlı Devletinin bütün kanun ve nizamlarına uymaya mecburdurlar.

Madde 14. - Esas muameleleri mali konularla ilgili bulunan yabancı şirketler her mali yılın ilk üç ayı içinde kendi mali durumlarını belirten belgeler ile bir yıl önceki bilançolarını Ticaret Bakanlığına gönderecekler ve bu belgelerin gerçeğe uygun olduğu şirketin yönetim kurulu üyelerinden biri veya bir hesap müfettişi tarafından tasdik olunacaktır.

Madde 15. - Esas işlemlerini Osmanlı ülkesinde ifa eden yabancı anonim veya sermayesi hisselerine bölünmüş şirketler işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde Osmanlı anonim şirketine dönüşecekler aksi takdirde idare yerleri kapatılacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM Yabancı sigorta şirketlerine dairdir.

Madde 16. - 28 – (30.7.1927 tarih ve 1149 sayılı kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.)

Madde 29. - Yabancı anonim şirketlerle sigorta kumpanyaları hakkında 22 Rebiüvvel 1305 ve 29 Muharrem 1324 tarihlerinde yayınlanan tüzükler yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 30. - İşbu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 31. - İşbu kanun hükümleri Ticaret, Adalet ve İçişleri bakanlıkları yürütür.

